ANNO 1755. materiam esse aptam Sacramenti Eucharistiæ, & quemlibet Ecclesiæ suæ Ritum sectari oportere; adeo ut quicumque improbat Ecclesiæ Latinæ Ritum, quæ in Eucharistiæ consecratione utitur azymo, a veritate recedat, & in errorem prolabatur. Hilarion Monachus in Dialectica sua Oratione, quam Leo Allatius e Græco sermone Latinam reddidit *tom.* 1. *Græciæ Orthodoxæ*, edito Typis Congregationis de Propaganda Fide 1651. *p.* 762. hæc advertit: *Et hæc scripsi vobis, Græci amicissimi, non panem vestrum, quem adorans æque ac nostra azyma revereor, incusans, sed exponens, neque probe, neque ut Christianum addecet, vos gerere, dum Latinorum azyma dicto factoque lædistis, injuriaque afficitis; in utriusque enim, ut dictum est, verus Christus continetur.* Exemplum est itidem ex libertate. Orientali & Græce Ecclesiæ relicta, ut qui in ea Sacris Ordinibus, atque etiam Sacerdotio sunt insigniti, uxores, quas ante Sacrum Ordinem duxerunt, retinere valeant, uti patet *ex Can. Aliter. dist.* 31. *& cap. Cum olim, de Clericis Conjugatis*. Romani siquidem Pontifices perpendentes id nequaquam adversari Divino, aut naturali juri, sed tantum Ecclesiasticis sanctionibus, opportunum censuerunt consuetudinem hanc inter Græcos, & Orientales vigentem ferre, ne, auctoritate Apostolica ad eam evellendam interposita, illis occasio ab unitate recedendi præberetur; quod recte expendit Arcudius *in sua Concordia lib.* 7. *cap.* 33. Attamen, quis crederet? non defuerunt, neque desunt ex Græcis, & Orientalibus, qui Latinam Ecclesiam injuria argunt, tamquam Matrimonio insensam, proptera quod exemplum Apostolorum sequuta, in suis Subdiaconis, Diaconis, ac Presbyteris cœlibatum servaverit, ac sevet. Legi potest Hincmarus Rhemensis *tom.* 2. *suorum Operum epist.* 51. Tertium denique exemplum suppeditant nonnulli ex Cophitis, quorum Ritus præscribit, ut post Baptismi Sacramentum illico adjungatur Confirmatio; qui mos non obtinet in Occidentali Ecclesia, quæ plerumque talem in confirmandis ætatem exposcit, ut bonum, quidve malum sit, possint dignoscere. Romana Ecclesia veteri Cophtorum consuetudini non adversatur. Verum (quis crederet?) extant ex ipsis nonnulli, qui Baptismum a Latinis collatum ideo perhorrescunt, quod post Baptisma, Confirmationis etiam Sacramentum non fuerit ministratum. Quamobrem in nostra Constitutione 129. quæ incipit: *Eo quamvis tempore: Bullarii nostri tom.* 1. merito a nobis arguuntur, atque damnantur: *Sicuti lenitati, & patientiæ Sedis Apostolicæ consonum videri potest, quod Cophiti in suo jamdiu recepto, & ab eadem Sede tolerato usu perseverent, ita ferendum non est, quod Baptismum Ritu Latino, & seorsim a Confirmatione collatum, acerbo, alienoque animo perhorrescant.*

Altera Classis eorum, qui cum propriis Latinum aliquem Ritum conjungunt Afferuntur exempla.

§. 23. Alteram Classem constituunt Orientales illi, & Græci, qui retinentes majori ex parte Ritus suos, & insimul Occidentalium, ac Latinorum Ritus venerantes, ex his nonnullos sequuntur, ex veteri consuetudine suis Episcopis perspecta, & approbata, atque insuper ab Apostolica Sede expresse, vel tacite confirmata: In hanc Classem referri possunt Armeni, ac Maronitæ, qui fermentatum deseruerunt, & Eucharistiam, sicuti Latini, in azymo conficiunt, uti testatur Abrahamus Echellensis *in suo Eutychio vindicato pag.* 477. quam quidem Armenorum disciplinam nonnulli tribuunt Sancto Gregorio Illuminatori, primo Armeniæ Episcopo, qui initio sæculi quarti, sub Tiridate Rege, martyrii coronam est consecutus; alii vero Sancto Silvestro Pontifici, aut Sancto Gregorio Magno eamdem referunt acceptam, in Conventionibus cum Armenorum natione initis, quæ indicantur a Summo Pontifice Gregorio IX. in suis Epistolis ad Regem Armeniæ, relatis a Raynaldo *ad annum Christi* 1139. *num.* 82. Eam certe disciplinam ab Ecclesia Romana Armenis traditam, testatur eorumdem Armenorum Sisensis Patriarcha Gregorius, in Epistola ad Haytonem patrem Leonis Regis Armeniæ Cœnobitam, *apud Clementem Galanum, in Conciliatione Ecclesiæ Armenæ cum Romana Tom. I. pag.* 449. sic scribens: *Quocirca nos a S. Romana Ecclesia, aquæ commixtionem* (cum vino in Calice) *modo recipimus, sicut ab eadem acceptum habemus Azymum, Mitram Episcopalem, & modum signandi Crucem*. Vetustissimam pariter, & immemorabilis est aud Maronitas azymi consuetudo, uti constat ex Morini *Præfatione ad Maronitarum Ordinationes, & ex Bibliotheca Orientali Assemani senioris tom.* 1. *pag.* 410. atque ex Synodo Nationali in Monte Libano congregata anno 1736. & a Nobis in nostra Constitutione: *Singularis* 31. *Bullarii nostri tom.* 1. confirmata, in cujus *cap.* 12. *de Sacramento Eucharistiæ*, cum de azymo agitur, hæc leguntur: *Qui mos, & in Ecclesia nostra, & apud Armenos quoque in Oriente, ab immemorabili tempore obtinuit, & authentica etiam hujus rei documenta proferre possumus*. Hoc Armenorum, & Maronitarum exemplo, Bessarion Cardinalis, cui primum Abbatia Cryptæ Ferratæ sita in Diœcesi Tuculana fuerat commendata, id obtinuit, ut Græci Monachi in illa degentes in azymo consecrarent, quemadmodum legere est in nostra Constitutione 33. *Inter multa: §. Ut autem: Bullarii nostri tom.* 2. Idem semper servatum fuit, hodieque servatur in Ecclesia Collegiata S. Mariæ *de Grafeo* nuncupata, sita in Messanensi Diœcesi, licet ipsius Clerus Ritum Græcum retineat, uti videri potest in nostra Constitutione 81. quæ incipit: *Romana Ecclesiæ, §.* 1. *Bullarii nostri tom.* 1. quamvis, generatim loquendo, Presbyteri Italo-Græci servent in Italia, Insulisque adjacentibus suam disciplinam, ac Ritum conficiendi in fermentato Eucharistiam; Moneanturque impensius Sacerdotes Latini, vel Græci Ritus, ne Eucharistiam consecrare, ac distribuere juxta preprium cujusque Ritum prætermittant, uti declaratur in nostra Constitutione, quæ incipit: *Etsi pastoralis*, 57. *§.* 1. *n.* 2. *ac. §.* 6. *n.* 10. *& seq. Bull. nostri tom.* 1.

PONT. A. XV.

Ritus ministrandi Eucharistiæ Infantibus, illico post Baptismum, quando obtinuerit, & quare obsolverit.

§. 25. Quibusdam Ecclesiæ sæculis is usus obtinuit, ut post Baptismi Sacramentum Eucharistia pueris traderetur, haud quidem ex ea persuasione, quod esset ad æternam puerorum salutem necessaria; sed ex mero ritu, & consuetudine tunc temporis vigente, quemadmodum sapienter animadverterunt Tridentini Concilii Patres, *Sess.* 21. *c.* 4. Inter errores firmenorum a Summo Pontifice Benedicto XII. damnatos, quinquagesimus octavus apud Raynaldum, *ad annum Christi* 1341. *§.* 66. recensetur ille, quo asserebant, ad æternam puerorum salutem, & Baptismi iis collati validitatem, præter Confirmationis sacramentum, Eucharistiam etiam iisdem esse administrandam. In Occidentali Ecclesia, quadringentis, & amplius ab hinc annis, Eucharistia pueris post Baptismum non administratur. Verum negari nequit, in Libris Ritualibus Orientalium, commemorari Ritum Communionis post Baptismum pueris administrandæ. Assemanus junior *lib.* 2. *Codicis Liturgici cap.* 149. refert ordinem ministrandi Baptismi apud Melchitas; *pag.* quoque 309. ordinem exscribit Baptismi Syrorum, editum a Philoxeno Maburgensi Episcopo Monophysita; *pag.* 406. alium affert desumptum a veteri Rituali Seveti Patriarchæ Antiocheni Monophysitarum antesignani: *& lib.* 4. *ejusdem Codicis pag.* 95. *& pag.* 130. binos alios ordines commemorat, servator inter Armenos, & Cophtos in ministrando Baptismo; quibus omnibus præcipitur, ut pueris post Baptismum Eucharistia ministretur. Hujusmodi consuetudinem apud nonnullos Græcos ad sua usque tempora obtinuisse ait Sanctus Thomas *3. part. qu.* 70. *art. ad tertium*. Arcudius vero *lib.* 3: *de Sacramento Eucharistiæ cap.* 11. hanc esse Græcorum disciplinam scribit, sed aliqui ex ipsis paulatim eam deseruerunt, proprer incommoda, quæ in præbenda pueris post Baptismum Eucharistia identidem intercedebant. In Actis Synodi sub Sergio Patriarcha Antiocheno Maronitarum, habitæ in Monte Libano die 18. Septembris anno 1596. cui præfuit Pater Hieronymus Dandinus Societatis Jesu, Nuncius Summi Pontificis Clementis VIII. hæc verba leguntur *can.* 7. *Quoniam parvulis sine indecentia maxima, venerabilisque Sacramenti injuria, vix potest Sacra Christi Communio dari, caveant in posterum Sacerdotes universi, ne quamquam ante rationis usum ad eam admittant*. Consentiunt Patres Concilii Zamosciæ habiti anno 1720. *§.* 3. *de Eucharistia*. Idemque firmatum legitur in Actis Libanensis Concilii, quod habitum fuit anno 1736. *cap.* 12. *de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento num.* 13. cujus hæc sunt verba: *In antiquis quidem nostris Ritualibus, sicut & in*

PONT. A. XV.

& in Ordine vetere Romano, & in Euchologiis Græcis, Baptismatis Ministro diferte præcipitur, ut infantes mox a Baptismate, Chrismate delibutos, pascat Eucharistiæ Sacramento; nihilominus tum ob debitam huic Augustissimo Sacramento reverentiam, tum quia idem non est infantibus ac pueris ad salutem necessarium, præcipimus, ut infantibus quidem, dum baptizantur, Eucharistia nullo pacto, neque sub specie Sanguinis, porrigatur. Quod ipsum statutum fuit in Constitutione pro Italo-Græcis, incipiente: *Etsi Pastoralis*: 57. *§.* 2. *num.* 7. *Bull. nostri tom.* 1.

Vetustior receptioque traditur Eccl. Græcæ disciplina quoad Communionem sub utraque specie.

§. 25. De usu administrandæ Eucharistiæ sub utraque specie etiam Laicis, quoad Orientalem, & Græcam disciplinam, fuse disserunt Arcudius *in Concordia Occidentali, & Orientali in Sacramentorum administratione lib.* 3. *cap.* 4., Leo Allatius *in prima adnotatione de Ecclesiæ Occidentalis, atque Orientalis consensione p.* 1614. *& seq.* In Græcorum Collegio, quod Romæ, uti diximus, erectum fuit a Gregorio XIII., ea indicta lege, ut Græcus in eo Ritus servetur, quemadmodum præfatus Leo Allatius testatur *in suo Tractatu de ætate, & Interstitii p.* 21., juxta ipsius Collegii Constitutiones a Summo Pontifice Urbano VIII. confirmatas, debent Alumni quolibet octiduo animi fordes Pœnitentiæ Sacramento eluere, & Sacram Eucharistiam sumere quintadecima quaque die, nec non festis diebus solemnibus, & singulis Adventus, & Quadragesimæ Dominicis Latino Ritu servato; in festis vero solemnioribus, videlicet diebus Paschatis, Pentecostes, & Nativitatis Domini, jubentur, Eucharistiam sub utraque specie Ritu Græco suscipere; hoc est in fermentato, Sanguine intincto, ad quam rem perficiendam Sacerdos utitur parvo conchleari, quod infert in os suscipientis Eucharistiam: Idemque Ritus servatur cum reliquis Græcis omnibus, qui prædictis diebus ad solemne Missæ Sacrificium conveniunt, aut qui aliis per annum diebus in Ecclesia Græci Collegii sibi Eucharistiam Ritu Græco administrari deposcunt. Verum Italo-Græcis in memorata Constitutione: *Etsi Pastoralis*: 57. *§.* 6. *num.* 15. Eucharistia sub utraque specie permittitur in illis dumtaxat locis, in quibus Ritus hujusmodi Communionis retentus viget; sed in aliis locis, ubi idem Ritus obsolevit, Eucharistia sub utraque specie prohibetur. Ab hac disciplina, seu ritu sumendæ Eucharistiæ sub utraque specie, licet in universa Orientali Ecclesia recepto, nonnulli Græci, & Orientales paulatim recesserunt. Lucas Holstenius, vir sane clari nominis, in Epistola ad Bertoldum Nimisium, quæ typis impressa affertur in Opusculis Græcis, ac Latinis Leonis Allatii *p.* 436. refert, se præbuisse Eucharistiam in Vaticana Basilica Presbytero Abyssiano, qui cum aliis communicaturus, ad sacram Mensam accesserat: cumque eum sub unica specie panis Eucharistiæ participem fecisset, ab ipso deinde, atque etiam ab aliis Æthiopicæ Ecclesiæ hominibus, scisitatum fuisse, an, juxta Patriæ suæ Ritum, Eucharistiam sub unica specie panis sumere consuevissent, tam in solemni Lyturgia, quam in quotidiana Eucharistiæ participatione, nec non cum ad eos extremo morbo laborantes eadem in Viaticum afferebatur; testaturque, fuisse sibi ab ipsis responsum, Sacram Synaxim sua unica specie panis sibi semper administari, hancque esse veterem disciplinam in Æthiopica Ecclesia obtinentem. Inter quæsita Summo Pontifici Gregorio XIII. proposita a Patriarcha Maronitarum, sequens recensetur: *Nos Missam celebramus in solo axymo: Laici vero nostri sub utraque specie communicant*: cui Pontifex his veris respondit: *Si volunt in axymo consecrare, non videntur prohibendi: Laici vero a Communione sub utraque specie pedetentim arcendi sunt; totus enim Christus sub una specie continetur, & in usu Calicis magnum est periculum effusionis*: uti legere est in laudato Opere Thomæ a Jesu, *de Conversione omnium gentium pag.* 486. *& seq.* Patres etiam Concilii Libanensi habiti anno 1736. *part.* 2. *cap.* 12. *num.* 21. hujusmodi consilio inhærentes, ita statuerunt: *Deinde ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ institutis inhærentes, præcipimus, & stricte mandamus, ne cui Laico, vel Clerico in minoribus Ordinibus constituto, Communio sub utraque specie tradatur, sed sub una tantum, panis nimirum*: Solis Diaconis permittentes, ut in solemni Missa Eucharistiam sub utraque specie a Sacerdote accipiant, hoc est sub specie panis primum, deinde sub specie vini, femoto tamen, quem superius commemoravimus, cochlearis usu: *At vero Diaconis, ut Hostiam Sanguine intinctam a Sacerdotibus, in solemni præsertim Missæ, accipere possint & valeant, concedimus, modo absit cochlearis usus, quem omnino abrogandum esse statuimus*.

ANNO 1755.

Ritusque affundendi aquam tepidam in calicem post consecrationem, ante consummationem.

§. 26. Postremo, ab Eucharistiæ Sacramento minime recedenter, hic verba faciemus de alio Orientali, & Græco Ritu, quo nimirum Sacerdos post consecrationem, & ante consummationem, paululum aquæ tepidæ in calicem fundit. Matthæus Blastares *in Syntagmate Alphabetico cap.* 8. *tom.* 2. *Synodicon Græcorum pag.* 153. hujusmodi Ritum commemorat, ejusque significationem affert. Eutymius Tiri ac Sidonis Archiepiscopus anno 1716. Summo Pontifici Clementi XI. nonnulla quæsita proposuit, quorum alterum erat, utrum Melchitis Syriæ, ac Palestinæ interdicere deberet, aquam tepidam Divino Sanguini post Consecrationem affundere; cui redditum fuit responsum, adjecta accurata, & luculenta instructione ab eodem Pontifice approbata, ejusque jussu transmissa ad Superiores Missionum Terræ Sanctæ, Damasci, Tyri, ac Sidonis: injunctumque prædicto Archiepiscopo, ne id fieri interdiceret, cum de veteri Ritu ageretur, Sedi Apostolicæ perspecto, & Græcis Sacerdotibus etiam Romæ permisso; per quem innuitur Fidei ardor, qui maximus erga tantum Mysterium debet conflagrare. Simile responsum die 31. Martii anno 1729. jussu Benedicti Papæ XIII. datum fuit Cyrillo Græcorum Patriarchæ Antiocheno. Idem Ritis Italo-Græcis permittur in citata Constitutione 57. *Etsi Pastoralis, §.* 6. *num.* 2. *Bullarii nostri tom.* 1. Cumque subinde in Congregationibus, quæ pro correctione Librorum Ecclesiasticorum Ecclesiæ Orientalis habitæ fuerunt, ad accuratiorem quamque diligentiam adhibendam, diu multumque disputatum fuisset, utrum interdicendus esset Ritus infundendi in calicem aquam tepidam post Consecrationem, cum potissimum Humbertus Cardinalis Sylvæ Candidæ superioribus temporibus plurimum adversus eumdem Ritum declamasse, responsum fuit die 1. Maji anno 1746., *nihil esse innovandum*, quod rescriptum a Nobis deinde confirmatum fuit; rationibus enim a prædicto Cardinali allatis nil ponderis inesse compertum fuit. Attamen Patres Concilii coacti in urbe Zamosciæ anno 1720., graves ob causas, inhibuerunt Ruthenis Sacerdotibus, ne aquam tepidam post Consecrationem in calicem funderent, uti legi potest *§.* 4. de celebratione Missarum: *Inhibet gravem ob causam, & abrogat toleratam in Orientali Ecclesia consuetudinem, ad consecratas calicis species aquam tepidam affundendi, post Consecrationem, ante Communionem*.

Allata hucusque exempla, ad propositam superius objectionem probandam, integra demonstrantur.

§. 27. His sane, & aliis hujusmodi exemplis, quæ facile cumulari possent, inniti valent, qui erga transitum a Ritu Orientali & Græco, ad Occidentalem & Latinum sunt propensiores, vel certe quidem putant se jure optimo agere, dum Schismaticum Orientalem ad Ecclesiæ unitatem convertentes, fatagunt abducere ab aliquo Ritu, quem servare consueverat, priusquam nobis consentiret, quique a reliquis omnibus Orientalibus & Græcis, ex veteri disciplina, firmiter retinetur & observatur. Verum, neque superius allata exempla, nec cætera, quæ in medium proferri possent, quidquam illorum opinioni suffragantur; tum quia in transitu a Ritu Orientali & Græco, ad Occidentalem & Latinum, tollitur omnino quidquid ab ipso Græco Ritu præscribitur, & nostro Ritui non conformatur; quod non contingit in iis exemplis, quæ paulo superius allata sunt, quibus nempe, si aliqua peculiaris solemnitas Græci Ritus tollitur, Ritus tamen ipse, ac reliqua omnia eodem Ritu præscripta intacta servantur; tum quia partem etiam aliquam demere ex aliquo Ritu salvis reliquis ejusdem Ritus partibus, non est privati viri, sed auctoritas publica intercedat necesse est, videlicet Supremi Capitis universalis Ecclesiæ, qualis plane est Romanus Pontifex. Sedes namque Apostolica ea est, quæ præcipuo quodam jure, quoties ipsi consentaneum visum fuit,

Anno 1755. Triplex præcipuum Sedis Apostolicæ munus, admittendi Græcos Ritus in Latinam Ecclesiam interdicendi noxios in Græca, & eidem permittendi innoxios.

fuit, ab Orientali Ecclesia Ritum aliquem desumpsit, & in Occident. traduxit; aut prætermisit, Ritum aliquem Græcum in aliqua Latina Ecclesia usurpari. Eademque Apostolica Sedes, quoties deprehendit, periculosum vel indecorum aliquem Ritum in Orientalem Ecclesiam irrepsisse, illum damnavit, improbavit, ejusque usum ipsi prohibuit. Ipsa denique Apostolica Sedes, postquam vidit Orientalem, vel Græcam aliquam gentem in aliquo Latino Ritu usurpando, ac defendendo, vehementer obfirmatam, ac potissimum, quando Ritus ipse ab antiquo tempore invectus fuit, ab omnibus communiter receptus, atque expresse, vel tacite ab Episcopis probatus, Ritum ipsum tolerando, & sic approbando, firmavit.

Exempla Græcor. Rituum, quos Sedes Apostolica Græca in universam Eccl. transtulit, vel aliqua Eccl. Latina usurpari permisit.

§. 28. In Latina, & Græca Lyturgia recitatur Symbolum, ejusque recitatio in Missæ Sacrificio in Ecclesia Orientali primum instituta, deinde in Occidentalem traducta est, uti colligitur ex tertio Toletano Concilio habito anno 589. *can.* 2. *tom.* 5. Collectionis Labbeanæ *pag.* 1009. cujus hæc sunt verba: *Ut per omnes Ecclesias Hispaniæ vel Galliæ, secundum formam Orientalium Ecclesiarum, Concilii Constantinopolitani, hoc est centum quinquaginta Episcoporum, Symbolum Fidei recitetur, ut priusquam Dominica dicatur Oratio, voce clara a populo decantetur*. Quare cum Patres Toletani Concilii, disciplinam statuentes recitandi Symbolum in Sacrificio Missæ, se ad Ritum Orientalium Ecclesiarum retulerint; id satis est ad agnoscendum, hujusmodi disciplinam in Oriente primo institutam, inde in Occidentem promanasse; sicut advertunt Cardinalis Bona *Rerum Lyturgic. lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 2. & Georgius *de lyturgia Romani Pontificis tom.* 2. *cap.* 20. *num.* 2. *pag.* 176. Sed rem propositam persequendo, Amalarius *in l. de Divinis Officiis c.* 14. postquam innixus auctoritate Sancti Paulini in Epistola *ad Severum*, retulit, sola Feria sexta majoris Hebdomadæ in Ecclesia Hierosolymitana exponi consuevisse populo adorandam Crucem ipsam, in qua Christus pependit, huic Græcæ consuetudini tribuit Ritum adorationis Sanctæ Crucis, quæ in Officio prædictæ Feriæ sextæ in unaquaque Latina Ecclesia ad hanc usque diem peragitur. Trisagium *Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus Immortalis, miserere nobis*, pia est, & frequentissima Oratio in Græcorum Lyturgia, uti recte advertit Goarius in notis ad Euchologium in Missam Sancti Joannis Chrysostomi *pag.* 109. Ejus Orationis origo repetitur ex miraculo, quod medio sæculo quinto contigit in Regna Urbe Constantinopolitana; cum enim Theodosius Imperator, Patriarcha Proclus, & universus populus in aperto ad Deum preces effunderent, ut ab imminenti liberarentur excidio, quod ipsis ab ingentibus terræ motibus impendebat, puer repente in Cælum rapi visus est, qui deinde in terram demissus, retulit se audivisse Angelos prædictum Trisagium canentes; quare, cum jussu Procli Patriarchæ, universus populus illud devote cecinisset, terra ab horrendis, quibus concutiebatur, motibus conquievit, uti narrat Nicephorus *lib.* 14. *cap.* 46. recteque prosequitur Summus Pontifex Felix III. in epistola tertia ad Petrum Fullonem, quæ habetur *tom.* 4. Labbeanæ Collectionis. Idem vero Trisagium in Ecclesia Occidentali Feria Sexta majoris Hebdomadæ Græcæ, & Latine canitur, quemadmodum apposite animadvertit Cardinalis Bona *Rerum Lyturgicar. lib.* 2. *cap.* 10. *num.* 5. Aquæ benedictio in pervigilio Epiphaniæ ex Ritu est Græcæ Ecclesiæ proprio, uti fuse ostendit Goarius in Euchologio, sive Rituali Græcorum, & nunc etiam prædicta die Romæ in Græcorum Ecclesia peragitur hæc functio, de qua in allata superius Constitutione nostra 57. §. 5. *num.* 13. mentio habetur, simulque permittitur, ut Fideles eadem aqua benedicta aspergantur. De transitu Ritus hujusmodi ab Orientali in aliquas Occidentales Ecclesias videri possunt, quæ congessit eruditus Martene *tom.* 4. *de antiqua Ecclesiæ disciplina in Divinis celebrandis officiis cap.* 4. *num.* 2. & quæ afferuntur in Dissertatione Patris Sebastiani Pauli Congregationis Matris Dei, edita Neapoli anno 1719. cui titulus est: *De ritu Ecclesiæ Neritinæ exorcizandi aquam in Epiphania*, ubi propterea *part.* 3. *pag.* 177. & *seq.* opportune monet Episcopos, in quorum Diœceses longo abhinc tempore nonnulli Ritus ab Ecclesia Græca manantes irrepserunt, ut illos de medio tollere tantopere non contendant, ne turbæ excitentur, & ne videantur improbare rationem agendi Sedis Apostolicæ, quæ Ritus illos irrepsisse cum optime noverit, eosdem tamen servari & frequentari permisit; asfertque etiam *pag.* 203. epistolam Cardinalis Sanctoriis, Sanctæ Severinæ nuncupati, scriptam anno 1580. ad Fornarium Episcopum Neritinum, de hoc ipso argumento, & de aquæ benedictione in Epiphania, quæ in illa Diœcesi pergitur. Græcus pariter est Ritus spoliandi, ac lavandi Altare Feria quinta in Cœna Domini. Hujusce Ritus monumentum aliquod reperire est sæculo quinto; de eo namque meminit in suo Typico, sive Ordine recitandi Officium Ecclesiasticum per totum annum, S. Sabas, qui, teste Leone Allatio, *de Libris Ecclesiæ Græcæ dessert.* 1. *pag.* 9. obiit anno 451. Si certo affirmari posset Ordinem Romanum ab Hittorpio editum, Sancti Gelasii Pontificis jussu compositum fuisse, Ritus lavandi Altaria Feria quinta in Cœna Domini, prædictæ Græcorum consuetudini fuisset quasi coævus in Latina Ecclesia, cum Sanctus Gelasius Pontifex objerit *anno* 496. At, cum incertum sit, utrum Romanus Ordo ab Hittorpio vulgatus, tantæ antiquitatis merito præstet, & cum, eo seposito, Sanctus Isidorus Hispalensis Episcopus inter Latinos primus extiterit, qui de hoc Ritu verba fecerit; idemque S. Isidorus *anno* 636. sit vita functus; satis id est, ut ab Oriente in Occidentem fluxisse asseratur Ritus prædictus, qui in hunc usque diem in nonnullis Latinis Ecclesiis retinetur, probantibus Romanis Pontificibus; ac potissimum in Vaticana Basilica, magna cum Solemnitate, Feria quinta in Cœna Domini quotannis pergitur. Suaresius Episcopus Vasionensis, & Vicarius ejusdem Basilicæ, & Joannes Chrysostomus Battellus Archiepiscopus Amasenus, qui in minoribus inter Beneficiaros ejusdem Basilicæ recensebantur, duas elucubratissimas Dissertationes ediderunt, quibus prædictum Ritum illustrarunt. Quæ cum ita sint, exemplis, & factis aperte evincitur id, quod paulo ante diximus: Sedem videlicet Apostolicam non omisisse, quoties id rationi consentanum putavit, aut adscisere in universam Latinam Ecclesiam Ritus, qui ad Græcam Ecclesiam pertinebant, aut permittere, ut peculiares quam Ritus, qui ad Ecclesia Græca manarunt, in nonnullis Latinis Ecclesiis observarentur.

Pont. A. XV.

Exempla Rituum, quos justis de causis a Græca Ecclesia proscripsit Apostolica Sedes.

§. 29. Jam paulo superius de Trisagio sermonem fecimus, deque admirabili modo, quo cantus ejusdem in Sacras Lyturgias Ecclesiæ Græcæ inductus fuit: Cum tamen Petrus Fullo, cognomento Gnaphæus, fautor hæresis Apollinaristarum, qui Theopaschitæ appellantur, ausus fuisset Trisagio hæc verba superaddere: *Qui crucifixus es pro nobis*: sicuti fuse commemorat Theodorus Lector *lib.* 1. *Bollectanear.*; & cum nonnullæ Orientis Ecclesiæ, ac potissimum Syrorum, & Armenorum, opera cujusdam Jacobi Syri, teste Nicephoro *lib.* 18. *cap.* 52. additamentum hujusmodi recepissent; haud prætermiserunt Romani Pontifices, pro ea, quam in similibus adhibere consueverunt, vigili cura & sollicitudine, inolescenti errori se opponere factamque Trisagio additionem interdicere; rejicientes interpretationem, qua, Trisagium ipsum referendo ad solam Filii personam, non vero ad tres Divinas personas, omnem erroris suspicionem adimi jactabatur; tum quia periculum semper supererat adhærendi dogmati hæretico; tum quia humanæ mentis præsumptio ad solum Christum referre minime poterat Hymnum ab Angelis in honorem Sanctissimæ Trinitatis decantatum, sicuti Lupus recte expendit *in notis ad Can.* 81. *Trullanum*, ubi, postquam retulerat, a Felice III., & Romana Synodo damnatam fuisse additionem Trisagio factam, ita subdit *Hymnum soli divinæ Trinitati a Sanctis semper Angelis adcantatum, Ecclesiæ ad ipso Deo ac eisdem sanctis Angelis in puero laudato traditum, malorum Regiæ Urbi impendentium depulsione confirmatum, ac in eodem sensu & ratione comprobatum a plena Synodo Chalcedonensi, constanter asseverant*, (loquitur de Episcopis tum in prædicto Concilio congregatis, tum de aliis additamentum Trisagio factum respuentibus) *humana præsumptione non potuisse ad solum Christum detorqueri*. S. Gregorius VII. eodem Re-

Pont. A. XV.

Religionis studio ipsam additionem improbavit in sua epistola prima *lib.* 8. scripta ad Archiepiscopum, sive Patriarcham Armenorum. Idem præstitit Gregorius XIII. in nonnullis suis epistolis datis in forma Brevis ad Patriarcham Maronitarum die 14. Februarii anno 1577. In Congregatione autem Propagandæ Fidei, habita die 30. Januarii anno 1635., cum examini subjecta fuisset Armenorum Lyturgia, atque inter cætera accuratiori disquisitione fuissent expensum, utrum additio inducta Trisagio tolerari posset, ob indicatam causam, quod illa ad solam Filii personam relationem habere posse videretur, responsum fuit, id non esse permittendum, additionemque omnino expungendam. Summus Pontifex Gelasius in sua epistola nona ad Episcopus Lucaniæ *cap.* 26. pravam consuetudinem jam invectam improbavit, juxta quam, mulieres Sacerdoti Missam celebranti inserviebant; cumque idem abusus ad Græcos transiisset, Innocentius IV. in epistola, quam ad Episcopum Tusculanum dedit, eumdem severissime proscripsit: *Mulieres autem servire ad Altare non audeant, sed ab illius ministerio repellantur omnino*: Iisdem verbis a Nobis quoque prohibetur in nostra sæpius citata Constitutione: *Etsi Pastoralis*: §. 6. *num.* 21. *tom.* 1. *Bullarii Nostri*. Feria quinta Majoris Hebdomadæ, ad recolendam Dominicæ Cœnæ memoriam, sacra peragitur functio, in qua consecratur panis, qui per integrum annum asservantur, ut illo reficiantur lethali morbo laborantes, qui Sacram Synaxim in Viaticum sibi deposcunt, & aliquando etiam eidem pani consecrato exigua pars vini consecrati affunditur. Ritus hujusmodi a Leone Allatio describitur in suo Tractatu *de Communione Orientalium sub specie unica num.* 7. Summus Pontifex Innocentius IV. in laudata Epistola ad Episcopum Tusculanum, Ritum illum Græcis interdixit, hisce verbis: *Eucharistiam in die Cœnæ Domini consecratam, usque ad annum, pratextu infirmorum, ut videlicet de illa ipsos communicent, non reservent*: addiditque, ut paratam semper Eucharistiam haberent pro Infirmis, sed illam qualibet decima quinta die renovarent. *Arcudius in Tractat. de Concordia Ecclesiæ Occidentalis & Orientalis lib.* 5. *cap.* 55. & 56. absurditates, quæ ex eo Ritu promanabant, indicare haud pretermisit, deprecans Romanos Pontifices, ut illum penitus abrogarent. Præstitit id Clemens VIII. in sua Instructione, idemque & Nos præstitimus in nostra Constitutione: *Etsi Pastoralis* 57. §. 6. *num.* 3. & *seq.* In Concilio Zamosciæ, a duabus Congregationibus, Concilii videlicet, ac Propagandæ Fidei examinato, §. 3. *de Eucharistia*, legitur statutum, ut si alicubi adhuc vigeret Ritus consecrandi Eucharistiam Feria quinta in Cœna Domini, eam suffundendi aliqua gutta Sanguinis, servandique pro infirmis in annum integrum, in posterum omnino prætermittatur; sed Parochi Eucharistiam pro Infirmis servent, ipsam qualibet octava, aut decimaquinta die renovantes. Eamdem viam instituerunt Patres Concilii Libanensis a Nobis confirmati, sicuti patet *ex cap.* 12. *de Sacramento Eucharistiæ num.* 24. Quibus sane exemplis manifesto comprobatur, quod Sedes Apostolica nunquam omiserit Græcis interdicere Ritus aliquos, licet apud eos jampridem obtinerent, quoties eosdem perniciosos & malos esse, aut evadere posse deprehendit.

Hæc ipsa tamen in ꝛc. Apost. Sedes, pro circumstant. varietate, epicheiam adhibuit.

§. 30. De Processione Spiritus Sancti a Patre, ac Filio, quemadmodum superius indicavimus, præcipue disputatum est, quoties de unione Græcæ, & Orientalis Ecclesiæ cum Latina, & Occidentali actum fuit. Hujus articuli examen trinam veluti faciem præsetulit, atque adeo ad hæc tria capita redactum est. Primum, an processio Spiritus Sancti a Patre & Filio esset Fidei Dogma: & quoad primum hoc caput, firmissime responsum semper fuit, non esse ullo modo dubitandum, quin processio Spiritus Sancti a Patre & Filio inter Fidei Dogmata adnumeretur; neque Catholicum revera esse, qui illud non recipit, ac profitetur. Alterum, an, posito hoc esse unum ex Fidei Dogmatibus, licuerit in Symbolo Missæ superaddere verbum *Filioque*, quamvis neque in Nicœna, neque in Constantinopolitana Synodo illud reperiretur, cum potissimum ab OEcumenica Synodo Ephesina decretum fuerit, ne quid Nicœno Symbolo adderetur: *Statuit Sancta Synodus, alteram Fidem nemini licere proferre, aut conscribere, aut componere, præter definitam a Sanctis Patribus, qui in Nicæa cum Spiritu Sancto congregati fuerunt*. Quod autem ad alterum hoc caput attinet, firmatum fuit, non modo licuisse, sed & valde conveniens fuisse, ut hujusmodi additio fieret Nicæno Symbolo; eo quod Ephesinum Concilium solummodo inhibuerit additiones Fidei oppositas, aut temerarias, & a communi consuetudine devias, non vero orthodoxas, & quibus aliquis Fidei articulus in eodem Symbolo implicite contentus, explicatius declararetur. Tertium denique, utrum, posita pro indubio Fidei dogmate Processione Spiritus Sancti a Patre, & Filio, agnitaque insuper in Ecclesia potestate addendi Symbolo vocem *Filioque*; permitti posset, ut Orientales, & Græci in Sacrificio Missæ Symbolum recitarent ad eum modum, quo prius, & ante Schisma consueverant, quod perinde est ac dicere, prætermissa voce, *Filioque*. Quod autem pertinet ad postremum hoc caput, non eadem semper fuit Sedis Apostolicæ disciplina; quandoque enim Orientalibus & Græcis, Symbolum absque voce *Filioque* recitare permisit; tunc nimirum, cum certo constituerat, priora duo capita, seu articulos ab illis recipi, noveratque omnino fore, ut, si iisdem denegaretur id quod tanto studio deposcebant, exoptatæ Unioni aditus intercluderetur: Nonnunquam vero Symbolum cum additione *Filioque*, ab Orientalibus, & Græcis recitari omnino voluit; cum scilicet merito suspicari potuit, eosdem ideo nolle Symbolum cum additamento recitare, quod adhærerent errori opinantium, ac asserentium, Spiritum Sanctum a Patre, & Filio non procedere, vel ab Ecclesia additionem illam, *Filioque* Symbolo fieri non potuisse. Duo Summi Pontifices, nempe Beatus Gregorius X. in Lugdunensi Concilio, & Eugenius IV. in Florentino, primam agendi rationem, ob indicatas causas, cum Græcis adhibuerunt, uti constat ex *tom.* 7. Collectionis Conciliorum Harduini *p.* 668. *D.* & *tom.* 9. ejusdem Collectionis *p.* 305. *D.*, Alteram vero rationem, ex causis itidem supra allatis, amplexus est, servavitque Summus Pontifex Nicolaus III., cum deprehendit, Michaelem Imperatorem ex bona fide non agere, neque iis stare, quæ pollicitus fuerat in tractanda Unione, quam cum Pontifice Gregorio X. Prædecessore suo absolverat, atque firmaverit. Hujus rei documentum e Vaticano Archivo desumptum in Raynaldi Annalibus impressum est *ad annum Christi* 1728. §. 7. Eamdem viam institerunt Martinus IV., & Nicolaus IV. Et quamvis de Pontificibus istis, quod ad hanc rem pertinet, Scriptores diversa tradidrint, Pachymeres tamen, qui tunc temporis Constantinopolitanam historiam posterorum memoriæ commendabat, *lib.* 6. *cap.* 14. aperte testatur, eos Prædecessorum suorum epichejam non fuisse secutos, sed voluisse, ut ab Orientalibus, & Græcis Symbolum cum additione *Filioque* recitaretur, ut injecta sibi de Ortodoxa illorum Fide dubitatio tolleretur, *ad certum experimentum capiendum Fidei*, & *Sententiæ Græcorum*: *ejus vero pignus idoneum fore*, *si & ipsi Symbolum, sicut Latini, pronunciarent*. Idem Pontifex Eugenius, qui in Florentino Concilio Orientalibus concesserat, ut sine ea voce, *Filioque*, Symbolum recitarent, cum deinde Armenos in unitatem Sanctæ Ecclesiæ reciperet, eisdem præcepit, ut Symbolo prædicta additione adaucto uterentur, uti videre est in Collectione Conciliorum Harduini. 9. *p.* 435. *B.* eo quod fortasse Armenos non æque ac Græcos, ejusmodi additamento repugnantes deprehenderat. Callistus itidem III. Romanus Pontifex, cum Fratrem Simonem ex Ordine Prædicatorum munere Inquisitoris decoratum in Cretam ablegaret, quam in Insulam se receperant plures Græci aufugientes ab urbe Constantinopolitana, cujus ante biennium Turcæ potiri fuerant, jussit ipsum vigilem adhibere curam, ut iidem Græci Symbolum cum additione *Filioque* recitarent, sicuti narrat Gregorius Trapezuntius *in sua epistola ad Cretens. tom.* 1. *Græciæ Orthodoxæ*, *apud Allatium p.* 737. quod confirmatur etiam *ab Euchard. tom.* 1. *Scriptorum Ordinis Sancti Dominici p.* 702. fortasse enim Pontifex suspicabatur, ne prædicti Græci, quippe qui ex Urbe Constantinopoli advenerant, in eo Fidei dogmate minus firmi essent,

Anno 1755.

ſent . In duabus formulis Profeſſionis Fidei , quas jam ſuperius commemoravimus , quarum alteram Gregorius XIII. Græcis , alteram Urbanus VIII. Orientalibus præſcripſit , nihil aliud continetur , quam quod in Florent. Conc. fuit conſtitutum . In duabus Conſtitutionibus , altera videlicet Clemen. VIII. quæ eſt 34. *veteris Romani Bullarii tom. 3. §. 6.* , noſtra altera incipiente : *Etſi Paſtoralis §. 1. Bullarii noſtri tom. 1.* , utraque edita pro Latinis Epiſcopis , in quorum Diœceſibus verſantur Græci , aut Albanenſes Græcum Ritum ſervantes , dummodo hi Spiritum Sanctum a Patre & Filio procedere fateantur , & agnoſcant Eccleſiæ fuiſſe poteſtatem addendi Symbolo vocem *Filioque* , minime jubentur Symbolum cum hac additione recitare ; niſi forte , ea prætermiſſa , ſcandalum immineret ; aut certo aliquo in loco peculiaris conſuetudo jam invaluiſſet recitandi Symbolum cum additione *Filioque* ; aut deinde neceſſarium putaretur , ut Symbolum ab illis cum prædicta additione recitaretur , ad eliciendam indubiam rectæ ipſorum Fidei probationem . Recte autem non modo Patres Concilii Zamoſciæ *tit. 1. de Fede Catholica* , ſed etiam Patres Libanenſis Concilii *part. 1. eodem tit. num.* 12. , ad omnem ſcrupulum ſubmovendum , provide ſtatuerunt , ut Sacerdotes omnes eorum legibus ſubjecti , Symbolum , juxta conſuetudinem Romanæ Eccleſiæ , cum paricula *Filioque* uſurpent .

Tertium denique munus permitt. in Græca Eccleſia certos quondam innoxios Ritus quomodo executa ſit Apoſt. Sedes.

§. 31. Ex his , quæ huc uſque dicta ſunt , plene concluditur , Sedem Apoſtolicam hac ipſa in re quandoque , ex peculiaribus circumſtantiis , perſpectaque ſibi gentis alicujus indole , conſenſiſſe , ut certus adhiberetur modus , quem tamen ab aliis , ob diverſas circumſtantias , diverſumque locorum ac populorum gentium , nullatenus uſurpari permiſit . Quamobrem , ut oneri ſuſcepto ſatis faciamus , nihil aliud ſupereſt , quam ut oſtendamus , aliquando eamdem Sedem Apoſtolicam , dum novit gentem aliquam Orientalium , & Græcorum , in aliquo Latino Ritu adhibendo tenaciorem eſſe , illius uſum ei benigne permiſiſſe ; præſertim ſi hujuſmodi Ritus uſurpandi conſuetudo a vetuſtioribus temporibus inolevit , & Epiſcopi non modo eidem nunquam adverſati ſunt , ſed aut tacite , aut expreſſe eamdem comprobarunt . Verum , cum hac ipſa de re perſpicua exempla jam fuerint ſuperius allata ; dum verba fecimus de ea claſſe Orientalium , & Græcorum , qui Ritus ſuo majori ex parte retinentes , atque Latinos æque , ac Orientales Ritus venerantes , aliquem ex noſtris Ritibus amplexi ſunt , ab inutili idcirco repetitione abſtinebimus , ea hic revocantes , quæ ſuperius in his ipſis litteris plene fuerant expoſita . Duo ſolum exempla ex Maronitis deſumpta , ſubnectemus iis , quæ jam adduximus . Nonnullis ab hinc ſæculis Maronitæ Pontificales ac Sacerdotales veſtes adhibent ejuſdem plane formæ , quam Latinus Ritus præſcribit , quemadmodum in citato ſæpius Libanenſi Concilio habito anno 1736. legitur *cap.* 12. de Sacramento Euchariſtiæ *num.* 7. Summus enim Pontifex Innocentius III. epiſtola ad Hieremiam Patriarcham anno 1215. data , quæ incipit : *Quia Divinæ Sapientiæ bonitas* : illos adhortatus eſt , ut ſe Latinæ Eccleſiæ in Pontificalibus ornamentis conformarent . Quam ob cauſam tum idem Pontifex , tum ejus Succeſſores ad illos ſacra Indumenta , Calices , ac Patenas domo miſerunt , uti narrat Petrus Patriarcha in duabus epiſtolis ad Leonem Decimum datis , relatiſque *to.* 14. Collectionis Conciliorum Labbeanæ *p. 346. & ſeq.* Nuper autem in præcitato Libanenſi Concilio *cap.* 13. unanimi conſenſu , noſtraque ſubſequuta approbatione , iidem Maronitæ , quoad Præſanctificatorum Miſſam , Latinum Ritum amplexi ſunt , illam tantummodo Feria Sexta in Paraſceve celebrantes , relicta , juſtis gravibuſque de cauſis , diſciplina Græcorum , qui diebus Quadrageſimalis jejunii , nonniſi Miſſam Præſanctificatorum celebrant , excepto Sabbato , die Dominico , & Feſto Annuntiationis Beatæ Virginis , ſi forte in Quadrageſimam incidat , juxta præſcriptum in *Trullano Can.* 52. Hiſce ſiquidem diebus , Sacerdos Panem conſecratum in tot particulas dividit , quot dies ſubſequuntur , quibus Miſſa Præſanctificatorum celebratur , quibus nimirum veſcitur Pane Euchariſtico , quem antea conſecravit , aſſervans in Ciborio reliquas conſecratas particulas , ut ſequentibus diebus ; quibus Miſſam Præſanctificatorum celebravit , iiſdem veſcatur , atque aliis etiam , qui adſtant , petuntque , diſtribuat ; uti fuſe commemorat Leo Allatius in Prolegomen ad Habrielem Naudæum *de Miſſa Præſanctificatorum pag.* 1531. *n.* 1.

Amplior aſſumpti probatio ſuſcipitur.

§. 32. Huic noſtræ Epiſtolæ finis hic imponendus alicui forte videri poterit , cum in ea , & allatum jam fuerit Reſponſum redditum quæſitis a Sacerdote Miſſionario Balſeræ propoſitis , nimirum , *Nihil eſſe innovandum* , & indicatæ itidem fuerint firmiſſimæ regulæ , quas ſequantur Miſſionarii , qui Orientales a Schiſmate & erroribus ad Unitatem , Sanctamque Catholicam Fidem revocare ſatagunt ; neque enim ex jure Canonum , & Apoſtolicarum Conſtitutionum ſe gerit , qui in convertendis Orientalibus , Ritum quoque Orientalem , & Græcum , in iis , quæ ab Apoſtolica Sede tolerantur atque admittuntur , de medio auferre contendit ; aut id agit , ut , qui convertuntur , Ritum , quem hactenus ſervaverunt , admittant , & Latinum amplectantur . Nihilominus , antequam finis huic epiſtolæ imponatur , nimis congruit , ut nonnulla inſuper attingantur , quæ proprius pertinent ad quæſtiones a prædicto Miſſionario propoſitas , quibus jam reſponſum fuit , *nihil eſſe innovandum* .

Ritus commixt. non inducitur , ex quo Græcus , Armenus , vel Maronita Sacerdos celebret in Latina Eccleſia juxta Ritum ſuum

§. 33. Porro , ſi in Urbe Balſeræ degunt Catholici Ritus Orientalis , Armeni , aut Syriaci , ipſique peculiari Eccleſia carentes , ad Miſſionarium Latinorum Eccleſiam conveniunt , ubi Sacerdotes Orientalis Ritus Rem Divinam , reliquaſque peragunt ſuis Ritibus cœremonias , Laici autem Miſſæ Sacrificio interſunt , & Sacramenta ſuſcipiunt , non magnopere adlaborandum eſt , ut defendatur , nihil eſſe innovandum , uti referiptum fuit ; quodque antea obtinuit , idipſum & in poſterum ſervari oportere , permittendo videlicet prædictis Sacerdotibus , & Laicis , ut in Latina Eccleſia ea facere pergant , quæ hanc uſque diem peregerunt . Nam jure Canonico illud quidem ſtatutum habetur , Ritum Orientalem , & Græcum cum Latino haud eſſe miſcendum , uti videre eſt ex integra Decretali Cæleſtini III. apud Gonzales *cap. Cum ſecundum ; de temporibus Ordinationum* ; atque in Decretali Innocentii III. *cap. Quanto ; de conſuetudine , cap. Quoniam , de Officio Judic. Ordinar.* , & in Decretali Honorii III. *cap. Litteras ; de celebrat. Miſſar.* at nullo jure affirmari poteſt , Ritus commixtionem Apoſtolica aliqua Conſtitutionem vetitam , induci ex eo tantum , quod Armenus , Maronita aut Græcus juxta Ritum ſuum in Latina Eccleſia , vel Miſſæ Sacrificium , vel alias cœremonias cum populo ſui Ritus exerceat , aut verſa vice Latinus in Orientalium Eccleſia idem præſtet , dum præſertim legitima aliqua ſubeſt cauſa , de qua in præſenti facti ſpecie nullo modo dubitari poteſt , cum Orientales illi in Civitate Balſeræ peculiari careant Eccleſia , ita ut , ſi ipſis Latinorum Eccleſia non pateret , loco plane omni deſtituerentur , in quo Miſſæ Sacrificium offerre poſſent , & cum Populo ſui Ritus ea exercere , quæ peragenda ſunt , ad illos in ſancta unione retinendos , ac confovendos .

At contra ſi Latinus in fermentato Græcus in azymo , vel alteruter nunc in azymo , nunc autem in fermentato conſecrarent.

§. 34. Vetita ſane Ritus admixto eſſet , ſi Latinus in fermentato conſecraret , & Euchariſtiam in fermentato conſecratam Latinis adminiſtraret . Idemque dicendum eſſet , ſi Orientales , qui azymi conſuetudinem haud amplexi ſunt , in azymo Rem Divinam facerent , & genti ſuæ Sacram Euchariſtiam in azymo diſtribuerent . Curare ſiquidem debent ſollicite Ordinarii quoque Latini , quibus Italo-Græci ſubjiciuntur , *ut Latini ſemper in azymo , Græci autem , ubi propriam Parochiam habent , in fermentato communicent* ; uti præcipitur in Conſtitutione noſtra : *Etſi Paſtoralis* : 57. *num. 6. num.* 14. *Bullarii noſtri tom.* 1. Vetita quoque Ritus permixto eſſet , ſi Latinus Sacerdos , modo juxta Latinum , modo juxta Græcum Ritum , aut Sacerdos Græcus modo Græco , modo Latino Ritu Miſſam celebraret . Id enim interdicitur in Conſtitutione S. Pii V. quæ incipit : *Providentia* , quæque eſt 21. *tom. 4. part. 2. Bullar. novi* Romæ impreſſi ; ubi facultates omnes , quæ præcedentibus temporibus nonnullis Preſbyteris ſuper hoc conceſſæ fuerant , omnino revocantur . Hinc Conſtitutioni S. Pii V. congruit quoque præindicata noſtra §. 7. *num.* 12. Quod ſi Preſbyte-

byteris Societatis Jeſu , qui Collegiis Nationum Orientalium Romæ erectis præſunt , & qui prædictæ Societatis inſtitutum amplectentes a Græco Ritu ad Latinum tranſierant , indultum fuit , uti ſupra indicavimus , ut aliquando Miſſæ Sacrificium Græco , & Orientali Ritu celebrent ; hoc idem factum eſt , ſicuti præmonuimus , ut Alumni , qui Græcorum , & Maronitarum Ritum profiteri debent , Miſſam prædicto Ritu celebrare addiſcant , & juxta eumdem , Divina Officia toto vitæ ſuæ curriculo perſolvere : verum circumſtantiæ peculiares hujuſce plane ſingularis caſus ſatis evincunt , non poſſe illum in exemplum afferri ad ſimilia indulta obtinenda : quod adeo verum eſt , ut , quamvis Cardinalis Leopoldus Kollonitz Clementi XI. Prædeceſſori noſtro expoſuerit , valde profuturum Catholicæ Religionis , ſi Latinis Miſſionariis permitteretur , ut in Hungaria Græco Ritu celebrarent , quoties ita neceſſitas poſtulare videretur , relicta tamen ipſis libertate , ut ad Latinum Ritum redirent ; idem tamen Pontifex perpendens animo debere unumquemque , juxta Canonicas Sanctiones , in ſuo Ritu permanere , neque licere Sacerdoti , modo Latino , modo Græco Ritu celebrare , facultatem , quæ a prædicto Cardinali petebatur , impertiri recuſaverit ; uti patet ex ejus Epiſtola in forma Brevis , quam ad eumdem Cardinalem dedit 9. Maji anno 1705. & quæ continetur *t. 1. Epiſtolar. & Brev. ſelectior. ejuſdem Pontificis typis editorum pag.* 205.

Prior aſſertio confirmatur exemplis Græc. qui Rom. & Ven. diu in Latinis Eccleſiis proprio ſervato Ritu , ſacra peregerunt.

§. 35. Hæc & alia plura exempla , quæ facile poſſent cumulari pertinent ad Ritus permixtionem ab Eccleſiæ legibus vetitam : Verum , uti jam diximus , interdicta Ritus permixtio appellari nunquam poterit , ſi ob legitimam aliquam cauſam Sacerdotes Orientalis Ritus ab Apoſtolica Sede probati , in Latinorum Eccleſiam admittatur , ut ibi Miſſam , cæteraſque functiones celebret , & Sacramenta populo Nationis ſuæ adminiſtret . Id palam Romæ fieri intuemur , ubi Sacerdotibus Armenis , Cophtis , Melchitis , & Græcis patent ad Miſſam celebrandam Templa noſtra , ut illorum pietati ſatisfiat ; quamvis ſuas peculiares Eccleſias habeant , ubi Rem Divinam facere poſſent : dummodo tamen ſacra Indumenta , & cætera , quæ ad Miſſæ celebrationem juxta ipſorum Ritu neceſſaria ſunt , ſecum afferant , eoſque comitetur Nationis ſuæ Miniſter , qui eiſdem celebrantibus inſerviat , & a Cuſtodibus , & Secretario Præfectis opportune caveatur , ne ob rei novitatem in adſtantibus turbæ ac tumultus excitentur ; quemadmodum in Edicto , quod pro Eccleſiaſticis & Laicis Orientalibus Romæ degentibus die 13. Februarii ann. 1743. per Ven. Fratrem noſtrum Joannem Antonium tunc Tituli SS. Silveſtri , & Martini in Montibus Preſbyterum , nunc Epiſcopum Tuſculanum , Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem Guadagni nuncupatum , noſtrum in Urbe , ejuſque diſtrictu Vicarium Generalem , juſſu noſtro promulgatum fuit , plenius continetur . Verum ad rem hanc noſtram plurimum facere videtur , quod mox indicabimus . Medio circiter ſæculo decimo quinto , qui notum eſt , Mahumetes II. Conſtantinopolim vi oppugnatam cœpit , nonnullique ex Græcis , qui Schiſmaticorum errores averſati , communionem cum Latina Eccleſia ſervaverant , Venetias ſe contulerunt , ibique manſuere . Quam in Urbe cum Iſidorus Cardinalis natione Græcus perveniſſet , detulit ad Senatum Romani Pontificis deſideria , ut hujuſcemodi Græci Ritus hominibus Templum aliquod aſſignaretut , in quo functiones ſuas exercerent . Excitata Senatus pietas profugæ genti Eccleſiam S. Baſilii conceſſit , ubi ſpatio plurium annorum Græci quidem in certo ejuſdem Eccleſiæ Sacello Divina Officia Ritu Græco , in reliquis vero Sacellis , Latini Ritu Latino peregerunt , ſicuti Flaminius Cornelius Scriptor clari nominis teſtatur in *Decad.* 14. *Venetarum Eccleſiarum p. 359. Gemini itaque Ritus Officia per aliquot annos in una Eccleſia , licet in diverſis Sacellis peracta fuerunt* : quod eo uſque obtinuit , donec aucto Græcorum numero ; prædictæ Eccleſiæ S. Blaſii Latinis Græciſque communi , aliud ſubrogatum fuit Templum , quod Græcorum proprium eſſet , ac privativum .

Et Latin. in Ruthenas Eccleſias a Ruthen. comiter excepti fuerunt.

§. 36. Hæc ad Græcos pertinent , qui celebraturi in Latinas Eccleſias recipiuntur . Verum , ut eo clarius oſtendatur , nullam exinde ſequi Ritus permixtionem ab Eccleſiæ Legibus præſcriptam , non abs te erit verba facere de Latinis quoque , qui ad Sacrificium Miſſæ offerendum , & Divina Officia perſolvenda in Græcorum Eccleſiis , ex juſta aliqua cauſa admittuntur . Quod quidem non modo propoſitam ſententiam confirmabit , ſed etiam plurimum conferet ad demoſtrandum , quam neceſſaria ſi mutua inter Catholicos , licet diverſi Ritus , animorum conjunctio ac Benevolentia . In Ruſſia Alba Rutheni Catholici , quos Unitos vocant plures habent Eccleſias , paucas vero Latini , & quod magis eſt , longe diſſitas a pagis Latinorum qui inter Ruthenos verſantur . Latini quandoque diutius Sacrificio Latinæ Miſſæ carebant , eo quod ſuis negotiis detenti , nequibant tam longum inter aggredi , ut ad Latinas Eccleſias ſe conferrent : Neque Latini Preſbyteri facile poterant ad paucas illas Letinorum Eccleſias , quæ in Ruſſia Alba reperiuntur , accedere , ut Miſſam celebrarent , propterea quod Eccleſiæ ipſæ ab illorum domicilio nimis longo intervallo ſejungerentur . Itaque , ne Latini Miſſa Latino Ritu celebrata tamdiu carerent , unum illud ſupererat , ut Latini Sacerdotes , in Latinorum commodum , Latinas Miſſas in Ruthenis Eccleſiis celebrarent . Verum hæc ipſa in re , ea occurrebat difficultas , quod Altaria Græcorum ſacro Lapide careant , cum ipſi celebrent ſuper Antimenſiis , quæ ſunt Lintea quædam ab Epiſcopo conſecrata , quorum angulis Sanctorum Reliquiæ includuntur ; quamobrem Latini Sacerdotes Sacrum Lapidem ſecum deferre cogebantur , haud levi intercedente incommodo , ac diſcrimine , ne in itinere frangeretur . His omnibus incommodis tandem opportunum remedio , opitulante Deo , inventum , adhibitumque fuit : Siquidem , conſentientibus etiam ipſis Ruthenis , indultum fuit Latinis Preſbyteris , ut Miſſam Latino Ritu celebrarent in Ruthenis Eccleſiis , & ſuper illorum Antimenſis : idque eo vel expeditius viſum eſt ; quod Rutheni Sacerdotes , accedentes quandoque ad Latinas Eccleſias Miſſam inibi celebraturi , ſuper noſtris ſccris Lapidibus Sacrificium conficiebant . Id omne cognoſci potes ex Conſtitutione noſtra . *Impoſitio Nobis* , quæ quadrageſima tertia eſt , Bullarii noſtri *tom.* 3.

Juxta Græcam diſcipl. in unaquaq. Eccleſ. unum extit Altare , & ad hoc unica Miſſa in die celebrata.

§. 37. Præclarum pariter eſt ad rem noſtram id , quod mox ſubjiciemus . Diſcrepant inter ſe eruditi viri , extiterit ne , juxta veterem diſciplinam , in Baſilicis Eccleſiæ Occidentalis unum , an plura Altaria . Primum quidem affirmat *Schelestrat. part. 1. Actor. Eccleſiæ Orientalis cap. 2. de Miſſa privata in Eccleſia Latina* , ſed contra Cardinalis Bona *Rerum Lyturgicar. lib. 1. cap. 14. num.* 3. innixus auctoritate VValfridi *cap.* 4. plura Altaria fuiſſe in Romana Baſilica Sancti Petri demonſtrat . Verum , ſi , de Templis , atque Baſilicis Orientalibus , & Græcis ſermo ſit , perſpicuum videtur , nonniſi unum Altare in ipſis extitiſſe , atque nunc etiam temporis , plerumque exiſtere ; uti colligitur ex lineari deſcriptione hujuſmodi Templorum , quam Du Cangius *in Conſtantinopoli Chriſtiana* , Beveregius in notis *ad Pandectas Canonum* , & Goarius *in Euchologium Græcorum* atturerunt . Cumque in Templo S. Athanaſii , quod Romæ a Græcis obtinetur , plura extarent Altaria , Leo Allatius in Epiſtola ad Joannem Marinum ſcripta *de Templis Græcorum recentiorum n.* 2. aſſerere non dubitavit , in prædicta Eccleſia nihil Græcæ formæ reperiri , præter *Bema* , ideſt Sepimentum , quod Aram Majorem a reliquis Eccleſiæ partibus ſecernit . Ad illud autem Altare , ad quod Sacerdos Miſſam celebravit , nequit alius Sacerdos eodem die iterum Miſſæ Sacrificium offerre . De hac Græcorum diſciplina verba faciunt Dionyſius Barſalibæus Jacobita , Amidæ Epiſcopus , *in Explanatione Miſſæ* , & Cyriacos Jacobitarum Patriarcha apud Gregorium Bathebræum item Jacobitam *in ſuo Directorio* , quos citat Aſſemanus *tom. 2. Biblioth. Oriental. pag.* 184. *ac tom. 3. part. 1. pag.* 248. De hac eadem diſciplina Cardinalis Bona *citat. cap. 14. n.* 3. ita ſcriptum reliquit : *Unicum Altare in ſuis Eccleſiis habent , nec fas eſſe putant intra ſepta ejuſdem Templi Sacrum eadem die iterare* . Euthimius Tyri ac Sidonis Archiepiſcopus , & Cyrillus Patriarcha Antiochenus Græcorum , in Pontificatu Clementis XI. Benedicti XIII. & Clementis XII. pluries ſciſcitati ſunt , an vigentem relinquere deberent prædictam diſcipli-

nam-

nam vetantem ne secundum Missæ Sacrificium eodem die, eodemque in Altari offeratur. At illis semper responsum fuit, nihil esse innovandum, sed veterem Ritum omnino retinendum. Quoniam vero error in vulgus manaverat, ideo non offerri secundum Missæ Sacrificium eodem die, idemque ad Altare, in quo alius Sacerdos celebraverat, quia Sacerdos, qui posterior celebraret, iisdemque sacris indumentis, quibus primus uteretur, jejunium frangerat; idcirco in nostra Epistola Encyclica ad Patriarcham Antiochenum Græcorum Melchitarum, & ad Episcopos Catholicos eidem subjectos conscripta, iisdem præcepimus, ut omni studio curarent errorem illum populo adimere; ita tamen, ut integram servarent disciplinam, juxta quam ad Altare, ubi Sacerdos celebravit, alius Sacerdos eadem die offerre prohibetur, uti videri potest in Constitutione nostra, quæ incipit, *Emendatam*: 87. *Bullarii nostri tom.* 1.

Sacerdot. autem cum Episcopo, vel alio Sacerdote, primi Celebrantis personam gerente, concelebrant nunc quoque in Ecclesia Græca, licet in Latina is usus fere omnino obsolevérit.

§. 38. Denique, communis olim fuit Occidentali æque, ac Orientali Ecclesiæ Ritus, ut Presbyteri una cum Episcopo Missæ Sacrificium offerrent: hujus rei documenta congesta fuerunt a Christiano Lupo *in Appendice ad Synodum Chalcedonensem tom. 1. ad Concilia Generalia, & Provincialia, primæ editionis pag.* 994. dum hæc verba Bassiani interpretatur: *Mecum Missas celebrabat, mecum communicabat*, & a Georgio *tom. 2. Lyturgiæ Pontificiæ pag. 1. & seq. ac tom. 3. pag. 1. & seq.* Concelebrandi Ritus nunc temporis in Occidentali Ecclesia obsolevit, præterquam in Ordinatione Sacerdotum, quam peragit Episcopus, & in Consecratione Episcoporum, quæ ab Episcopo cum duobus aliis Episcopis assistentibus perficitur. Sed in Orientali Ecclesia viguit, vigetque adhuc frequentior usus concelebrationis Presbyterorum cum Episcopo, aut cum alio Sacerdote, qui primi Celebrantis personam sustinet, iisque usus refertur ad Constitutiones, quæ Apostolicæ nuncupantur *lib.* 8. & ad Canonem octavum, ex iis, qui Apostolici dicuntur. Porro ubicumque ea consuetudo inter Græcos, & Orientales viget, non modo approbatur, sed etiam custodiri præcipitur, uti constat ex eadem Constitutione nostra superius allegata, *Demandatam*, *§. 9.*

Non tamen inde usu privatæ Missæ excluditur a Græca Ecclesia, cum ideo Paracel. fuerat constit.

§. 39. Ex Græco & Orientali hoc Ritu, quem hucusque commemoravimus, nonnulli occasionem arripuerunt revocandi in dubium, an privatis Missis, quæ ab uno Sacerdote celebrantur, in Orientali & Græca Ecclesia locus esse possit, cum in Græcis Templis unicum, ut prædiximus, Altare existat, unicum ad illud Missæ Sacrificium offeratur, & Sacerdotes cum Episcopo concelebrent, aut cum Sacerdote, qui primi Presbyteri munere fungitur. Non neglexerunt quidem Lutherani Confessionem Augustanam, in qua privatæ Missæ tolluntur, ad Hieremiam Constantinopolitanum Patriarcham mittere, eumque ad eamdem amplectendam allicere; cum tamen privatæ Missæ usus ac disciplina in Orientali Ecclesia desumatur ac vindicetur *ex Canone* 31. Concilii Trullani, & ex Notis, quas in ipsum composuit Theodoretus Balsamon, ideo & Ritus frequentis concelebrationis Sacerdotum cum Episcopo, & intacta pariter privatarum Missarum consuetudo in Orientali Ecclesia permansit. Quare in irritum cesserunt conatus Lutheranorum; quibus responsum fuit, damnari quidem ab Orientalibus, sicut ab Occidentalibus, pravum illorum usum, qui improba consequendæ eleemosynæ cupiditate, ad Altare impelluntur, non vero illorum, qui qua decet pietate ac religione, privatas Missas celebrant, ut Deo Sacrificium offerant acceptabile. Hæc patent *ex Actis Ecclesiæ Orientalis contra Lutheranos*, auctore Schelestrato, *cap. 2. de Missis privatis in Ecclesia Græca, circa finem*. In commodum autem Sacerdotum, qui privatum Missæ Sacrificium offerre cupiunt, salva semper consuetudine, ut ad unum Altare unum tantummodo Sacrificium in dies singulos offeratur, Græci constituere cœperunt *Paracclesias*, de quibus verba facit Leo Allatius *in citata Epistola ad Joannem Morinum*. Paracclesiæ vero nil aliud sunt, quam Oratoria quædam Ecclesiæ contigua, in quibus erectum adest Altare, ubi Sacerdotes Missam celebrant, quam in Ecclesia celebrare nequeunt, eo quod ad Altare in ea extractum alius Sacerdos jam celebraverit.

Nec Lat. Sacerdot. ab illis exclusi; cum ideo secundum Altare in commod. Latinor. Sacerd. in Græcis Ecclesiis fuerit erectum.

§. 40. Alii vero ab hac Orientalium, & Græcorum disciplina merito timendum censuerunt, ne Latini Sacerdotes ab offerendo Missæ Sacrificio in Græcis Ecclesiis perpetuo excluderentur, eo quod, uti supra dictum est, in illis unicum Altare existat, ubi eodem die unus tantum Sacerdos potest celebrare; neque Latini Presbyteri celebrare possint *in Paracclesiis*, utpote pro Græcis tantummodo constitutis. Verum ad hunc ipsum timorem auferendum, in Græcis Ecclesiis hoc tempore erectum plerumque cernitur secundum Altare, in quo Divinum Sacrificium a Latinis Sacerdotibus offeratur. Tres Græcorum Templorum formas expressit Goarius *in Euchologium Græcorum*, quarum tertia secundum Altare exhibet Latinis Presbyteris positum, sicut ipse Goarius *loco citato* perpendit, & prosequitur Schelestrat. *loco superius allato pag.* 887. In Ecclesiis Nationis Maronitarum, & Græcorum, Romæ existentibus, præter Aram majorem, alia occurrunt Altaria, in quibus a Latinis Sacerdotibus Missa celebratur, & in nostra Constitutione: *Etsi Pastoralis*: 58. *§. 6. num. 8. & 9. nostri Bullarii tom.* 1., qua Italo-Græcis tutissima traditur agendi norma, prohibentur Latini Sacerdotes in Græcorum Templis semper Ara majori celebrare, nisi omnimoda necessitas id postulet, & Parochi Græci consensus intercedat; ibique insuper Græcis conceditur, ut suis in Templis, præter Altare majus, alia quoque altaria possint erigere, in quibus Latini Sacerdotes, si velint, Missæ Sacrificium celebrare valeant.

Concluditur, valde congruere, ut Græcis Latinæ pateant Ecclesiæ, modusque traditur, quo id absque dissidiis fiat.

§. 41. Ex his, quæ huc usque dicta sunt, videtur jam perspicue demonstratum, sicuti antea, ita & in posterum permitti debere Catholicis Armenis, & Syriacis, qui Balseræ Latinis commixti commorantur, propriaque carent Ecclesia, ut in Latinam conveniant, & in ea juxta Ritum quique suum sacras functiones peragant; idque eo magis quia non solum nulla exinde oritur permixtio per Apostolicas Constitutiones damnata, sed urbanitatis officia exerceantur, vel potius præcepta implentur æquitativi cujusdam juris, exposcentis, ut non habenti opportunum locum ad ea peragenda, quæ jure aliquo præstare jubetur, locus ipse libenti animo concedatur. Quamobrem nil aliud superest, quam præcipere, ut omnia ad debitæ charitatis leges exigantur, ut Sacellum Orientalibus assignetur, aut pars aliqua Ecclesiæ, in qua suis functionibus obeundis incumbant; & quanta fieri potest, cura impendatur, ut aliis horis Latini, aliis Orientales suas peragatur functiones. Si enim aliter fieri contingat proxima suberit causa dissensionum, quæ binos Prædecessores nostros Leonem X., & Clementem VII. tantoque vexarunt; tum scilicet, quum contra pacta conventa in Florentino Concilio sub Eugenio IV., ne Græcis ulla molestia in suis Ritibus ac cæremoniis observandis inferretur, relatum est ad prædictos Pontifices, quod nonnulli ex Latinis Græcorum Ecclesias adibant, & ad illorum Altare Missam Latino Ritu celebrabant, eo consilio, ut Græcis Sacerdotibus impedimentum crearent, ne Sacrificium Ritu suo offerre, suasque functiones peragere possent; adeo ut Græci nonnunquam, ipsis diebus festis, Missæ Sacrificio carerent: *Nescitur, quo Spiritu ducti* (de Latinis Presbyteris sermo est) *interdum Altaria dictarum Parochialium Ecclesiarum præoccupant, & ibi, contra voluntatem eorumdem Græcorum, Missas, & forsan alia Divina Officia celebrant; adeo quod dicti Græci sæpenumero sine auditione Missarum, cum magna animorum molestia, festivis & aliis diebus, quibus Missas audire consueverunt, remaneant*. Pontificias hasce querelas refert monumentum, quod incipit, *Provisionis nostræ*, extatque in Enchiridio Græcorum impresso Beneventi anno 1717. *pag.* 86. Non est Profecto, cur illius nostras addamus conquestiones, quæ tamen nec leviores essent, neque opportunis remediis destitutæ, si unquam ad Nos deferrent, Balseræ a Latinis nostris prohiberi Orientales, ne in Latinis Ecclesiis possint functiones suas peragere.

Quæstio proponitur, quo Kalend. uti debeant Græci in Latinis Ecclesiis celebrantes in definiendo Paschali die.

§. 42. Primæ huic altera succedit quæstio, eosdem attingens Armenos, & Syros, qua disquiritur, an iidem, ad statuendum tempus Paschatis, aliorumque ei respondentium Festorum, possint veteri Kalendario uti, vel potius novum emendatumque sequi debeant, cum in Latinis Ecclesiis Sacra conficiunt;

& qua-

& quatenus iisdem licitus dicatur veteris Kalendarii usus, an hujusmodi definitio afficiat illos quoque Orientales, qui, suam quidem habent Ecclesiam, sed adeo angustam, atque exiguam, ut cum omnes in illam convenire non possint, eorum plerique Latinas Ecclesias adire compellantur.

Emendat. Kalend. qua cura sub Greg. XIII. peracta fuerit.

§. 43. Neminem latent, quæ a Sanctis Romanis Pontificibus Pio, & Victore, atque etiam a Nicæna Synodo, de recta Paschatis celebratione sancita fuerunt. Omnes pariter norunt Romano Pontifici a Concilio Tridentino reservatam fuisse provinciam correctionis Kalendarii, ac demum Gregorio VIII. Pontifice, fuisse rem hanc numeris suis omnibus absolutam. Quamobrem Bucherius *in Commentario de doctrina temporum*, in Præfatione ad Lectorem, ita scripsit: *Computi Paschalis in futurum certitudini, jubente Greg. XIII. Pont. noster abunde providit Clavius*. Is fuit e Societate Jesu Sacerdos Matheseos peritissimus, qui in Kalendarii correctione egregiam Pontifici navavit operam. Exhibi itidem Pontifici fuerunt calculi cujusdam Aloysii Lilii, qui plures annos in illis componendis insumpserat. Perpensis denique liberatisque omnibus in pluribus Congregationibus, adstantibus, adhitisque in consilium peritissimis quibusque Viris, prodiit anno 1582. Constitutio præscribens Kalendarii normam, quæ incipit: *Inter gravissimas, in ordine 74. in veteri Bullario tom.* 1.

Ejusdem Kalend. indictio, an Orient. obstrinxerit, quæstio non levis.

§. 44. Vateri igitur Kalendario hac Pontificia Constitutione abrogato, Patriarchis, Primatibus, Archiep. Episcopus Abbatibus, aliisque Prælatis imperatum fuit, ut novo, emendatoque Kal. uterentur, quemadmodum in eadem Constitutione legere est, fusiusque eruitur ex ejusdem Pontificis Annalibus Romæ impressis *anno* 1742. *tom.* 2. *pag.* 271. Verum, cum in Constitutione nullus de Orientalibus factum fuerit verbum, exurgit hinc quæstio, num eadem Orientales afficiat; quæ quidem quæstio non a Doctoribus modo instituitur, ut videre est apud Azorium *Institut. Moral. tom. 1. lib. 5. cap. 11. quæst.* 7. apud Baldellum *in sua Theologia Morali tom. 1. lib. 5. disput.* 41.; sed etiam proposita discussaque fuit in præstantium Virorum conventu habito die 4. Julii anno 1631., in ædibus Cardinalis Pamphilii, qui ad Summum Pontificatum evectus, Innocentii X. nomen assumpsit. Hæc autem tunc prodiit resolutio: *Subditi quatuor Patriarcharum Orientis non ligantur novis Pontificiis Constitutionibus, nisi in tribus casibus: primo in materia Dogmatum Fidei; secundo, si Papa explicite in suis Constitutionibus faciat mentionem, & disponat de prædictis; tertio, si implicite in iisdem Constitutionibus de eis disponat, ut in casibus appellationum ad futurum Concilium*: Refertur hæc resolutio tum a Verricello *de Apostolicis Missionibus lib. 3. quæst. 83. num.* 4. tum a Nobis in nostro Opere *de Canonizatione Sanct. lib. 2. cap. 38. numer.* 15.

Illud certum, Italo-Græcis indictum fuisse Kalend. sed ita, ut & leniter cum iis sit actum.

§. 45. Hanc quæstionem Nos missam facimus, cum de illa disputare nulla nunc necessitas urgeat; satis enim Nobis erit indicare, quid ad rem hanc nostram gesserit Sedes Apostolica, quandoquidem ipsa præcedentia facta evincunt, consultissimum esse responsum quæsito redditum, nimirum: *Nihil esse innovandum*. Italo-Græcis, qui inter nos vivunt, & regimini subjiciuntur Latinorum Episcoporum, in quorum Diœcesibus constitutum habent domicilium, ab Apostolica Sede mandatum fuit, ut se ad novum Kalendarium conformarent, uti percipi potest in citata Constitutione nostra: *Etsi Pastoralis*, 57. *§. 9. num. 3. & seq. Bullarii nostri tom.* 1. Et Clerus quidem Ecclesiæ Collegiatæ S. Mariæ *de Grapheo* Civitatis Messanensis, qui Græcum Ritum retinet, accuratissime novum Kalendarium servat, uti videre est in altera Constitutione nostra: *Romana Ecclesia, quæ est* 81. *§. 1. eodem tom. nostri Bullarii*: attamen non illud ita severe fuit indictum, quin nonnunquam, gravioribus id requirentibus causis, Epichejæ locus sit relictus. Renuebant Armani Catholici Liburni degentes, sese Kalendario Gregoriano subjicere, precesque Innocentio XII. obtulerunt. Etenim in Congregatione S. Officii Feria 4. die 20. Junii 1674. Decretum hujusmodi emanaverat: *Nuntii Apostolici Florentinæ relatis iterum litteris datis die 10. Aprilis, circa petitiones ei factas ab Armenis, orandi in Missa pro Patriarcha Armenorum, & circa celebrationem Paschatis, & aliorum Festorum, secundum eorum Ritum, idest secundum calculationem antiquam, quæ erat ante correctionem Kalendarii, & circa celebrationem Paschatis, &c. Necnon relata scriptura remissa a Sacra Congregatione de Propaganda Fide circa modum orandi in Missa pro Patriarcha Armeno: Rescribatur Nuntio, quoad permissionem orandi in Lyturgia pro Patriarcha Armenorum; quod Sacra Congregatio stetit in Decretis emanatis die 7. Junii 1673. videlicet* NON POSSE; *& omnino prohibeatur. Quo vero ad celebrationem Paschatis, &c. & aliorum Festorum, &c. steterunt pariter in Decretis, videlicet, quod in celebratione Paschatis, & aliorum Festorum Armeni Liburni existentes, omnino servare debeant Kalendarium Gregorianum*: Quum igitur huic Decreto obtemperare Armeni prædicti renuerent, hujus rei cognitio delegata fuit particulari Congregationi Cardinalium doctrina præstantium, quos inter fuere Card. Joannes Franciscus Albanus, qui Summum deinde Pontificatum obtinuit, & Cardinalis Henricus Norisius præclari nominis inter Litteratos Viros. Porro ipsa Congregatio habita die 23. Septembris anno 1699. hujusmodi edidit Decretum, a prædicto Pontifice eadem ipsa die confirmatum: *Re mature tractata, & perpensis omnibus facti circumstantiis, censuerunt, secundum ea, quæ proponuntur, conniveri posse cum Armenis Catholicis Liburni commorantibus*, & qui peculiarem obtinent Ecclesiam, *circa usum Kalendariis veteris, donec ipsi ad omnimodam Kalendarii Gregoriani observantiam disponantur, & interim ad Sedis Apostolicæ beneplacitum; hac insuper conditione adjecta, quod diebus festis de præcepto juxta Kalendarium Gregorianum occurrentibus, ab operibus servilibus abstinere, & Sacrum audire omnino teneantur*.

Græcis vero Oriental. propositum quidem fuit sed non nisi volentibus injunctum.

§. 46. Si vero de Græcis Orientalibus sermo fit, constat quidem, aliquando propositum ipsis fuisse, ut novo emendato Kalendario uterentur; sed tamen nullum exitum habuit. Inter articulos, & conditiones Ruthenis propositas in Unione sub Clemente VIII. & absoluta, ea quoque de Kalendario recipiendo inserta fuit, cui redditum responsum: *Kalendarium novum, si secundum antiquum fieri possit, suscipiemus*: ut legere est in Opere Thomæ a Jesu *pag.* 329. & licet responsum illud ambiguitatem quamdam præseferret, tamen ea de re nihil ulterius actum fuisse deprehendimus, neque hoc super articulo judicium ullum protulit Theologus, qui ad rem examinandam fuerat deputatus, quemadmodum patet ex eodem Opere *pag.* 375. *& seq.* Aliquando tamen ipsimet Orientales sponte sua novum Kalendarium susceperunt, uti cognoscere licet ex sæpius citata Synodo Provinciali Maronitarum habita anno 1736. *Tam in jejuniis, quam in Festis anni diebus, sive mobilibus, sive immobilibus, Romanum Kalendarium a Gregorio XIII. Summo Pontifice, de nostra Natione optime merito, emendatum, in omnibus Ecclesiis nostris observari districte mandamus, ejusque Kalendarii rationem & usum, quemadmodum & cantum Ecclesiasticum, in unaquaque Ecclesia a Magistris pueros edocere præcipimus*. Sed quoties Orientales minime consenserunt, justusque adfuit timor, ne tumultus, dissensionesque excitarentur, si novi Kalendarii ipsis injungeretur usus, tulit Apostolica Sedes, ut Orientales & Græci, in remotis Regionibus degentes, veterem suam disciplinam retinerent, videlicet antiquum servarent Kalendarium, occasionem opportuniorem expectans, inducendi usum novi emendatique Kalendarii. Qua in re consona quoque sunt Decreta Congregationum de Propaganda Fide, & Sacræ Inquisitionis; quemadmodum, quoad primam, deprehenditur ex Decretis editis die 22. Augusti 1625. & die 30. Aprilis 1631. quoad secundam vero, ex Decretis dierum 18. Julii 1613. ac 14. Decembris 1616. Imo res eo quandoque processit, ut Missionariis quoque veteris Kalendarii usus fuerit permissus, dum moram traherent in Regionibus, in quibus veteris Kalendarii usus solummodo obtinebat; veluti cognoscere est ex nonnullis Decretis a Congregatione de Propaganda Fide 16. Aprilis 1703. & die 16. Decembris 1704. evulgatis.

Syri, Armenique cum jejunant, a piscibus abstinere debent.

§. 47. Reliquum est, ut de postremo quæsito, de jejunio scilicet, verba fiant. Syri, Armenique Catholici, juxta ipsorum Ritum, ab esu piscium jejunii tempore abstinent; verum, cum Latinos iis ve-

sci

Anno 1755.

sci conspiciant, & cæteroquin impossibile, vel saltem difficillimum afferatur, eos temperare posse a piscibus, quibus Latinos vesci intuentur; ideo tamquam rationi consentaneum proponitur, ut Missionariis facultas tribuatur cum iis dispensandi; caute tamen, omnique secluso scandalo, & pio aliquo opere in locum abstinentiæ a piscibus subrogato. Aptissimus hic fieret locus differendi de vetustate, jejunii apud Orientales, ejusque lege, licet severiori, exactissime tamen semper servata; sed ne longiores simus, quam par est, id unum dicimus, Apostolicam Sedem toties Patriarchis obstitisse, quoties veterem rigorem jejunii suis subditis præscripti relaxare voluerunt. Petrus Maronitarum Patriarcha Archiepiscopis, & Episcopis sibi subjectis, carnibus vesci Laicorum more indulsit, licet juxta veterem disciplinam carnibus abstinerent; universo autem populo Quadragesimæ tempore pisces edere, vinumque bibere permisit, quamvis id illis esset prohibitum. Sed Pontifex Paulus V. datis ad Patriarcham Petri successorem Litteris Apostolicis in forma Brevis die 9. Martii 1610. jussit, ut abrogatis iis, quæ Petrus Patriarcha concesserat, res in pristinum statum restituerentur. In Pontificatu nostro ad examen revocata est nimia facilitas atque indulgentia Euchymii Archiepiscopi Tyri & Sidonis, & Cyrilli Patriarchæ Antiocheni, erga Græcos Melchitas; fuitque improbata, ut patet ex Constitutione nostra: *Demandatam* 87. §. 6. *Bullarii tom.* 1. *Nos hujusmodi innovationem, & abstinentiarum relaxationem, & coarctationem, in nimium detrimentum veteris Græcarum Ecclesiarum disciplinæ vergere judicantes, licet alioquin, deficiente auctoritate Apostolicæ Sedis, nullius roboris esse dignoscantur, eas tamen auctoritate nostra expresse revocamus, & nullum effectum in posterum habere, neque nullatenus executioni mandari, sed omnia in pristinum restitui debere jubemus, atque insuper in toto tractu Patriarchatus Antiocheni laudabilem consuetudinem a Majoribus derivatam, abstinendi etiam qualibet Feria quarta, & sexta per annum ab esu piscium, quæ ab aliis quoque finitimis populis ejusdem Græci Ritus exacte custoditur, indistincte servari præcipimus.* Incongrunm vero est asserere, ideo dispensationem concedendam esse, vel potius generalem dispensandi facultatem, quod nempe Orientales aspicientes Latinos vesci piscibus tempore jejunii, exinde facile adducantur, ut & ipsi non quidem ex aliquo contemptu, sed naturæ fragilitate victi, piscibus jejunii diebus utantur; hoc namque argumento, si quid illud valeret, in primis omnimoda induceretur Rituum confusio; deinde si illius ratio haberetur, illud etiam consequeretur, ut Latini inspicientes Græcos peculiaribus quibusdam vivere institutis, quæ Latinis minime permittuntur, imo inhibentur, dispensotionem petere possent, ut sibi liceret ea facere, quæ a Græcis fieri intuentur; profitentes se Latinum quidem Ritum suscipere, sed ob naturæ fragilitatem eum diutius servare non posse.

(Margin: Veterem jejunii disciplinam iisdem relaxari, nunquam passa est Apost. Sed.)

(Margin: Ideoque, rejecta, tamquam minus legitima causa ad facultatem dispensandi obtinendam allata, jejunii lex servari præcipitur.)

§. 48. Hæc sunt, quæ duximus exponenda in hac Encyclica nostra Epistola, non solum ad patefacienda fundamenta, quibus innituntur responsiones redditæ Missionario, qui quæstiones sub initium exscriptas proposuit; sed etiam, ut omnibus perspecta fiat benevolentia, qua Sedes Apostolica Catholicos Orientales complectitur, dum præcipit, ut omnino serventur veteres ipsorum Ritus, qui neque Catholicæ Religioni, neque honestati adversantur; nec a Schismaticis ad Catholicam unitatem redeuntibus exposcit, ut Ritus suos deserant, sed ut Hæreses solum ejurent, atque execrentur: exoptans vehementer, ut diversæ eorum Nationes conserventur, non destruantur, omnesque (ut multa paucis complectamus) Catholici sint, non ut omnes Latini fiant. Finem denique huic nostræ Epistolæ imponimus, Apostolicam Benedictionem cuicumque eam legenti impertientes.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 25. Martii MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

(Margin: Dat. 26. Julii 1755. Pont. XV.)

Pont. A. XV. XLVIII.

CONFIRMATUR

Resolutio Congregationis deputatæ super correctione librorum Ecclesiæ Orientalis, super abbreviatione Officii, & Missę pro Monachis Ordinis S. Basilii.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

(Margin: Ad debitum Deo cultum exhibendum, & canonic. horas recitari, & Sacrific. offerri quotidie voluit Ecclesia.)

Quem religionis sensum natura Nobis indidit ut non solum laudemus, celebremus, & glorificemus jugiter Dominum omnium conditorem, propter quod rationales facti sumus, & brutis differimus, vetum etiam ut oblationibus & sacrificiis placemus Deum nostrum, ac scelera nostra expiemus; ad eumdem tam in vereri Testmento, quam in Catholica JESU CHRISI Ecclesia alendum, fovendum, adaugendumque in primis studia omnia intenta fuerunt. Quoniam autem JESUS CHRISTUS verus Deus, verusque homo, Mediator Dei & hominum, Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, cessante carnalium sacrificiorum varietate, omnes differentias hostiarum una Corporis & Sanguinis sui implet oblatione; & quomodo adorare Patrem suum in spiritu & veritate, ipsumque orare & laudare docuit, exemplumque prębuit; Sancti Apostoli ab eo Magistro instructi, ac per ipsos Catholica Ecclesia Spiritu Sancto inspirante edocta, & Officium Canonicarum Horarum, debita cum rituum, cęremoniarumque magnificentia, Deo quotidie persolvendum digessit; & Sacrosanctum Missæ Sacrificium, in quo nimirum Agnus Dei in odorem suavitatis Deo jugiter a Sacerdotibus immolatur, & panem de cœlo verum comedimus, cum ritibus pariter, cæremoniis, & præcibus, quotidie in Ecclesiis peragendum mandavit. Utramque vero Officium scilicet & Sacrificium, ut Omnipotenti Deo esset magis gratum & acceptabile, diversæ, variæque, quoad sacras preces, ritus, & cæremonias, initæ fuerunt rationes, juxta diversas, variasque nationes, & religiosorum hominum Ordines, atque Instituta tum Occidentalis, tum Orientalis Ecclesiæ, quæ secundum acceptum a majoribus cujusque morem & consuetudinem, etsi pro temporum vicibus aliquando variatam, in unitate tamen Catholicæ Fidei, doctrinæque perstantem, quamplurima pro libito & pietate adere studuerunt. Apostolica autem hæc Sancta Romana Sedes nihil habuit antiquius, nihil curavit impensius, quam ut cum de utroque nempe officio & Sacrificio ab ipsa aliquid exquisitum fuit, quoad fieri posset, brevitati ac sinceræ pietati, servatis servandis, consuleretur; ne quamplurimi ex Christifidelibus, sive recitandis sive celebrandis, sive audientibus Officium, vel Missam infirmiores, tum propter polixitatem, tum propter linguæ ignorationem tædio affecti, quam inde percipere solebant, Spiritus pinguedinem & suavitatem aversari inciperent.

(Margin: In variis diversar. gentium cæremoniis eadem semper unitas fidei.)

(Margin: Ecclesia Romana humanæ fragilitati parcens semper studuit brevitati.)

§. 2. Porro cum Dilectus Filius Augustinus Sciommari Monachus & Abbas Ordinis Sancti Basilii, ejusque modernus in hac Alma Urbe nostra Procurator Generalis, nomine totius suæ Congregationis, Nobis supplices preces humiliter porrigendas fecerit, ut dignaremur abbreviare Missam & Officium Divinum, pro quibus recitandis, ac celebrandis adeo longum tempus insumendum est, ut id vix ob humanam infirmitatem sine tædio aliquo peragi possit, & modicum eis temporis spatium superest, quo operam sacrarum litterarum studiis dare valeant: Nos sane preces hujusmodi remisimus ad Dilectum Filium nostrum Fortunatum Tituli Sancti Calixti Presbyterum S. R. E. Cardinalem Tamburinum nuncupatum, Congregationi Patriarchali super correctione Librorum Ecclesiæ Orientalis deputatæ Præfectum, ut eas eidem Congregationi expendendas, atque examinandas proponeret.

(Margin: Preces Procuratoris Generalis Ordinis S. Basilii, ut brevior Missa, & Officium pro sua Congr. redder.)

§. 3. Itaque dicta Congregatio habita die VII. Maji, & VIII. Augusti MDCCLII. rescripsit, indulgeri

(Margin: Rescriptum Congreg. de-)

Pont. A. XV.

(Margin: putatæ super correctione Librorum Ecclesiæ Orient. cui fuerunt remissæ preces quoad abbreviationem Officii.)

geri posse, ut abbreviatio Officii ferialis extra Quadragesimam fiat juxta modum infra designatum: nempe quoad abbreviationem Matutini diebus ferialibus, præter Quadragesimam, retineatur integrum Cathisma: Omittatur Exapsalmon, sed quotidie unus ex Psalmis in eo comprehensis ex ordine recitetur. Die autem Dominico integrum Exapsalmon dicatur, & quatuor Psalmi, qui notantur in Horologio Basilianorum pag. 42. Aliis vero diebus non ferialibus servetur Typicus solitus usque ad primum Canonem exclusive: Canon Sancti ad Triodium redigatur, nempe prima, octava, & nona Ode recitetur: Postea dicatur Canon Feriæ, sed tria tantum Troparia singularum Odarum, scilicet primum, quod ad Feriam, alterum quod ad Sanctos Martyres, ultimum quod ad Beatam Virginem pertinet: Post tertiam Odem, solitæ Catismæ, seu Antiphonæ: Post sextam, consuetum Conthacion, seu Icon; deinde Synaxarium Sancti: Post octavam Odem Psalmus *Magnificat*, & solita Exapostillaria, & reliqua juxta Typicum. Quoad abbreviationem Vesperarum, ex sex Antiphonis, seu Stichis, quatuor tantum dicantur; deinde: *Gloria*, & hymnus: *Lumen hilare*, versiculi, & prophetiæ, aut lectiones e Scriptura, quando occurrunt: Post Orationem: *Dignare*, omittantur Antiphonæ: Deinde dicatur Psalmus: *Nunc dimittis*; reliqua autem omnia, de quibus nihil adnotatur, juxta solitum. Quoad abbreviationem Completorii: Canon redigatur ad Triodium, & in ejus recitatione intermisceantur de more Oratio Dominica, Antiphona, & Synaxarium, quando oportet; Deinde Psalmus: *Magnificat*, & reliqua omnia de more ut in Horologio.

(Margin: Alterum ejusdem Congreg. rescrip. quoad abbreviationem Missæ privatæ.)

§. 4 Postea tractatum est de abbreviatione Missæ privatæ, & eadem Congregatio censuit permitti posse in hunc modum = Facta præparatione materiæ de more in Altari, cum solitis Orationibus, Missa privata incipiatur a verbis illis. Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία *Benedictum Regnum &c.* cætera, quæ præcedunt, recitentur a Sacerdote vel in Sacrario, vel dum pergit ad Altare. Magnam Synaptim, seu Collectam esse retinendam. Retineantur quoque Orationes primi, secundi, & tertii Antiphoni, una cum exclamationibus, & cum ipsis Antiphonis. Minor autem Collecta, seu Pacifica, quæ incipiunt: Ἔτι καὶ ἔτι *&c. etiam atque etiam in pace*, omittantur. Oratio ingressus Evangelii omittatur. Retinendum Trisagium cum Oratione. Supplicatio, quæ incipit: Εἴπωμεν πάντες *&c. Dicamus omnes &c.* retinenda, sed eo modo, quo sequitur, nempe omissis, quæ leguntur post verba illa Κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου δεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον: *Secundum magnam misericordiam tuam exaudi & miserere* usque ad Orationem extensæ supplicationis, quæ incipit: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν *&c. Domine Deus noster &c.* Deinde omittantur, quæ sequuntur post verba illa: Πλούσιον ἔλεος *Divitem misericordiam* usque ad exclamationem Ὅτι ἐλεήμων *&c. Quoniam misericors &c.* Preces atque Oratio pro Catecumenis omittantur. Hymnus Cherubicus cum Oratione retineatur Κύριε ὁ Θεὸς *&c. Domine Deus Omnipotens* retineatur, omissis verbis, quæ sequuntur τῇ σῇ χάριτι *&c. gratia tua*, usque ad τῶν σῶν οἰκτιρμῶν, *per miserationes &c.* Symbolum quotidie more Græcorum recitandum, exceptis Missis, ut vocant, pro Defunctis. Troparia, seu Theotocion in fine Missæ omittantur. Reliquia omnia retineantur.

(Margin: Nonnullæ peculiares abbreviationes quoad Officium Quadrag.)

§. 5. Demum in Congregatione diei 17. Septembris 1753. inter cætera propositum est: An Patribus Basilianis indulgendum sit, ut in Officio Quadragesimæ omittant Cathisma Psalterii ad horam tertiam, & ad horam nonam? Et insuper, ut magnum Completorium in Quadragesima uno tantum die cujusque hebdomadæ in suis Ecclesiis dicant, aliis vero diebus omittant, dicantque solum parvum Completorium? Et rescribere placuit: Quoad primam partem, omitti posse Cathisma ad horam nonam tantum, dummodo recitatio integri Psalterii in tota hebdomada compleatur; Quoad secundam partem, magnum Completorium retineatur feria secunda, & quarta. Hæc tamen & alia in superioribus Congregationibus definita pro Patribus Basilianis, intelligantur Monasterium Medjussi non comprehendere, cui suos veteres ritus, mores, atque instituta in fundatione præscripta, juxta Apostolicas Constitutiones, retinere ac servare præcipitur.

(Margin: Anno 1755. Monast. Medi jussi his definitionibus non comprehenditur.)

§. 6. Facta autem Nobis per Dilectum Filium Magistrum Nicolaum Antonellum in utraque Signatura Referendarium Prælatum nostrum Domesticum & dictæ Congregationis Particularis Secretarium hujusmodi relarione, mandavimus, ut recitatio Cathismatum Psalterii singulis diebus ferialibus extra tempus Quadragesimæ facienda ita aptetur, ac distribuatur, ut saltem in duabus hebdomadis integrum Psalterium recitetur; Quoad abbreviationem vero Missæ, ut Symbolum in omnibus Missis, etiam in iis, quas ipsi pro Defunctis vocant, more Græcorum recitetur. Cætera vero benigne approbavimus die 24. Augusti elapso anno 1754.

(Margin: Pontifex, quibusdam immutatis, in reliquis approbat sentent. Congreg.)

§. 7. Verum ut præinserta omnia firmius subsistant, ac serventur exactius; Nos, qui memoratum Ordinem Sancti Basilii, & potissimum Congregationem sub ejusdem Sancti Basilii auspiciis & Ordine militantem, & in Occidentali Catholica Ecclesia religiosis virtutibus, eximiis Ortodoxarum adversus schismaticos doctrinarum, disciplinarumque studiis, & exemplis florentem, plurimi facimus, magnoque in honore, ac pretio habemus, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, omnia & singula præinserta approbamus & confirmamus, illaque perpetuo Apostolicæ firmitatis robore munimus, atque insimul anctoritate & tenore paribus mandamus omnibus & singulis Superioribus Generalibus, Provincialibus, Prioribus, ac Monachis dictæ Congregationis & Ordinis, in virtute sanctæ obedientiæ, ut deinceps, prout præmittitur, & non aliter, ipsi servent, & ab aliis sibi subditis servari faciant, & curent, & præcipiant; salva tamen semper in præmissis ejusdem Congregationis Particularis super correctione Librorum Orientalium deputatæ auctoritate.

(Margin: Apost. auctorit. robur adjicitur.)

§. 8. Decernentes, præsentes litteras, & in eis contenta quæcumque, semper firma, valida, & efficacia existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac Monachis sæpe memorati Ordinis & Congregationis in omnibus & per omnia plenissime suffragari, & ita ab eis respective inviolabiliter observari debere, sicque, & non aliter, in præmissis, per quoscumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales & eorumdem Cardinalium Congregationes, nec non Apostolicæ Sedis Nuncios, & quosvis alios quacumque præeminentia & potestate fungentes & functuros, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, dictique Ordinis & Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apostolicis, & quibuscumque aliis Deeretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessi, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus pro hac vice tantum, ad præmissorum effectum, derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

(Margin: Clausulæ cum derogatione contrariis.)

§. 9. Volumus autem, ut earumdem præsentium Litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Abbatis Generalis, vel Generalis Procuratoris pro tempore existentium subscriptis, & sigillo ejusdem Ordinis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

(Margin: Fides transumptis habenda.)

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVII. Augusti MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo.

(Margin: Dat. 17. Maii 1755. Pont. XV.)

Cajetanus Amatus.